

FERENCVÁROSI TERMÉSZETBARÁTOK SPORTKÖRE
D e l f i n Könnyűbúvár Szakosztály

KUTATÁSI JELENTÉS

Készítette: Kalinovits Sándor

- Esztrámosi Rákóczi- és Surrantós barlang
- Molnár János barlang

1 9 8 6 .

AZ FTSK DELFIN KÖNNYÜBUVÁR SZAKOSZTÁLY 1986. ÉVI

KUTATÁSI TERVE

1. M o l n á r J á n o s - b a r l a n g

Az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal Budapesti Felügyelősége jelenleg felfüggesztette kutatási engedélyünket további vizsgálatra, így csak feltételes kutatási tervet tudunk készíteni.

1. A barlang vízalatti részeinek feltárása, részletes térkép és fotódokumentáció készítése.
2. Vízösszetétel- és iszapvizsgálatok végzése.
3. A vízalatti barlangkutatás módszereinek és eszközeinek fejlesztése.

2. Esztramosi Rákóczi- és Surrantós barlangok

Szakosztályunk az OKTH Északmagyarországi Felügyelősége által kiadott kutatási engedély /12/29/1982. sz. eng./ alapján kutató-feltáró tevékenységet végez az esztramosi Rákóczi- és Surrantós barlangokban.

Az új kutatási engedély kérelem folyamatban van.

Kutatási tervünk az 1986. évben az alábbiak szerint alakul:

1. A barlangok vízalatti területeinek feltárása, különös tekintettel az összefüggések megállapítására.
2. A vízalatti, illetve szifonon túli területek térképezése és a meglévő térképek pontosítása.
3. Egyszerű műszeres mérések végzése.
4. A barlangokról folyamatos fotódokumentáció készítése.
5. A barlangba beépített és a merüléseket, illetve azok helyének megközelítését segítő eszközök vizsgálata, javítása, karbantartása.
6. Morfológiai és genetikai vizsgálatok a vízalatti területeken észlelteknél magyarázatára.

.....

A kutatási terv végrehajtása:

1. Molnár János-barlang:

A barlangkutatásra szóló engedélyünket az OKTH a Fővárosi Fürdőigazgatóság kérése és az OVH véleménye alapján visszavonta.

I n d o k : a barlang vízrendszere látja el a Lukács-fürdő medencéit vízzel. A bújártévékenység során a vízbe kerülő szennyeződés a KÖJÁL és a Fővárosi Fürdőigazgatóság szerint nem engedhető meg.

Itt szeretnénk az illetékesek figyelmét ismételten felhívni a következőkre:

a/ A bújártévékenység során csak mechanikus szennyeződések kerülhetnek a vízbe. A hivatkozott biológiai szennyeződés kutatási tevékenységünk kezdete óta kimutatható a forrás vizében. 1972. óta, a kutatások megindítása óta a biológiaiilag is tiszta víz megtalálását tűztük ki célul.

Azóta bebizonyítottuk és a Fővárosi Fürdőigazgatóság tudomására hoztuk, hogy a barlang egy pontján - Melegvizes ágnál - biológiaiilag is tiszta víz található.

A Fővárosi Fürdőigazgatóság velünk kapcsolatot tartó osztályán történt személyi változás óta elért eredményeinkre senki sem volt kíváncsi. Minden kapcsolatteremtési kísérletünk merev elutasításra talált. Nemkívánatos személyek lettünk a barlang környékén!

1983. decemberétől 1984. februárjáig a Fővárosi Fürdőigazgatóság mindennemű engedély nélkül a medencéket vízzel ellátó csővezetéket bevezette a barlangba.

Ehhez a munkához új bejáratot nyitottak a Malom-ágban. A csővezeték útjában álló akadályokat eltávolították. A vezeték végpontja jelenleg a Fekete-fal előtt 4 m-el található. Ez a pont 8 m-re van a Melegvizes-ág bejáratától.

Mivel tevékenységünk során bebizonyosodott, hogy a Melegvizes-ág biológiaiilag tiszta vizet szolgáltat, levélben javaslatot tettünk a kialakult nézetkülönbségek rendezhetőségére.

Dijmentesen vállaltuk, hogy a csővezetékét meghosszabbítjuk a Melegvizes-ágig /1.sz. melléklet/. Ezt a járatot betonozással lezárjuk úgy, hogy a medencékbe csak az innen származó víz kerülhet. Így a bújártevékenység semmilyen szempontból sem zavarhatja a fürdő üzemelését.

Ajánlatunkra hivatalos választ a mai napig nem kaptunk. Személyes érdeklődésre a Vizgazdálkodási Osztály vezetője közölte, hogy a problémánk őket nem érdekli, mert az illetékesek úgy is megtiltják a kutatást. Itt a kutatási engedély visszavonására célzott 1985. márciusában.

Az engedélyt ténylegesen 1985. októberében vonták vissza.

Az OVH állásfoglalása szerint a barlang nyílt víznyerő hely, ahol bújártevékenység nem engedélyezhető.

Az általunk javasolt - de indok nélkül elutasított - megoldással a víznyerő hely zárt forrásfoglalásúvá tehető.

2/ Esztramosi Rákóczi- és Surrantós-barlang

Rákóczi-barlang

1985. január 23-án kelt 158/2/1985. sz. kutatási engedély alapján tevékenységünket csak a barlang vízalatti területére korlátozták. Ebben az évben tovább folytattuk a II. sz. tó vízalatti területének vizsgálatát.

Az 1984. évben elért 44 m mélységben található végpontot jelentő szűkület legyőzését tűztük ki célul. A jelentős vízmélység miatt a munkavégzés körülményes, és technikailag nehezebben biztosítható. A nagyobb légzőkészülékek szállításának megkönnyítésére drótkötélpályát építettünk az első teremben. A táró és a törmeléklető közötti szakaszon így biztonságosabban tudjuk a készülékeket leszállítani.

Tervezzük a drótkötélpálya további kiépítését az "Aranykalitka"-ig. Merüléseink során kiépítettünk egy vezetőkötélrendszert a Bázis-szűkület közötti szakaszon. Ezzel a munkahely megközelítése gyorsabbá és biztonságosabbá vált.

Május 20-26-ig megrendezett kutatótáborunk során több merüléssel sikerült a vezetőköteleket biztonságosan rögzíteni úgy, hogy az térképezési alappontként is használható legyen. A munka igen nehezen haladt, mert a bűvár mozgása során felkavart üledék egy idő után a látást szinte lehetetlenné tette. Így a szűkületen való átjutást meg sem kíséreltük.

Novemberi táborunk során bejártuk az I. sz. tó vízalatti részeit és megállapítottuk, hogy milyen változásokat okozott a törmelékletű megbontása nyomán vízbe hullott törmelék.

Megállapítottuk, hogy a beszállási helynél balra induló járat szinte teljesen eltömődött, így a járat ismételt megnyitását és a törmelék stabilizálását sürgősen el kell végezni. A bontást megkezdtük. Szerencsére a járat belső részeibe kevés törmelék jutott. Ezúton is fel kell hívni a barlangban dolgozó csoport figyelmét a körültekintőbb munkavégzésre, mivel a felelőtlenül leomlasztott törmelék jelentős károkat okoz a barlang vízalatti - jelenleg még ép - szakaszain.

Elvégeztük a bázis szokásos karbantartását, és elkezdtük a régi fából ácsolt szerkezet maradványainak eltávolítását.

Surrantós-barlang:

Kutatási engedélyünk 1984. dec. 31-ével lejárt.

Az ismételt kérelmet elutasították. Az elutasító határozat ellen fellebbezést nyújtottunk be. Az OKTH a fellebbezésnek helyt adott.

Mivel az eljárás befejezésére csak az év vége felé került sor, így a barlangban ebben az évben tevékenységet nem folytattunk.

Egyéb tevékenységünk:

Beremendi Kristálybarlang

Az OKTH Barlangtani Osztályával közösen feltáró merülést szerveztünk a barlangba 1985. márc. 18-20-ig.

Először is részt vettünk a "Depó-terem"-be vezető egyik járat elbontásában. Így a felszerelés leszállítása jelentősen könnyebbé vált. Merülést hajtottunk végre a "Tavas-terem"-ben lévő tóban.

Megállapítottuk, hogy a víz egy zárt medencében található.
A víz alól új járatba jutni nem lehetséges.
Ezután feltérképeztük a újonnan beúszott területeket.

Esztrámos:

1985. május 25-26-án Esztrámoson rendeztük meg a Kinizsi-Kupa Országos Barlangversenyt.

A verseny lebonyolítását a Surrantós-barlangban engedélyezték. A kijelölt útvonalon megépítettük a technikai versenypályát. A verseny előtti hetek csapadékos időjárása azonban jelentős vízszintemelkedést okozott a barlangban. Így a kekszes-terem szifonja lezárult és a technikai pálya megközelíthetetlen lett. kérelemmel fordultunk az OKTH Északmagyarországi Felügyelőségéhez, hogy a technikai pályát a Rákóczi-barlang bejárati csarnokában építhessük ki, de ezt elutasították.

Így a verseny technikai része elmaradt.

A versenyen 15 csapat vett részt. A győzelmet a BEAC csapata nyerte el. Mivel ez a csapat immár harmadik alkalommal nyerte el a kupát, a véglegesen az ő tulajdonukba került.

Budapest, 1986. február 12.